

Verenigingsondersteuning Hilversum als showcase van het Nationaal Sportakkoord

Bijna achthonderd buurtsportcoaches erbij én het beloofde Nationaal Sportakkoord, dat sportminister Bruno Bruins in 2018 samen met gemeenten en maatschappelijke organisaties ondergetekende: in Hilversum gebruikte het college van B&W dit alles voor een dubbelslag. De gemeente wil haar sportclubs organisatorisch ondersteunen met de hulp van NOC*NSF en meteen de sociale rol van sport uitbreiden met de komst van zes extra buurtsportcoaches via een baanbrekend lokaal sportakkoord.

ERNST BOUWES

De mediastad heeft een breed sportaanbod met bijna honderd verenigingen, waar veel inwoners gebruik van maken. Tegelijkertijd merkt wethouder Sport Floris Voorink (VVD) in zijn gesprekken met deze clubs dat de meeste met dezelfde problemen kampen. “Het ledenaantal staat onder druk, leden zijn kritischer dan vroeger en ze stellen hogere eisen aan accommodaties en trainers, terwijl het aantal vrijwilligers afneemt. De druk om de boel draaiende te houden komt op een steeds kleiner groepje enthousiastelingen te liggen, terwijl ik daarnaast verlanglijstjes krijg toegestopt voor uitbreiding van het complex of een nieuw clubhuis. Kortom, veel te doen voor een wethouder die een krap budget heeft.”

Lokaal sportakkoord

Bij de aanstelling van het college vorig jaar kwam echter meer geld vrij, terwijl het Nationaal Sportakkoord kansen bood voor lokale plannen rond maatschappelijke thema's. “Dat gaf mij het inzicht dat de gemeente, samen met de clubs, in een lokaal sportakkoord meerdere doelen kan verwezenlijken. Intussen zeiden veel sportbestuurders te worstelen met thema's als de ledenwerving, de professionalisering van de organisatie of ze vroegen om financiële bijstand. Tegelijkertijd bleken zij zelden externe hulp in te schakelen. De gemeente wil graag helpen maar heeft niet de mankracht of de noodzakelijke kennis. In onze gesprekken met NOC*NSF bleek deze de problematiek te onderkennen.”

Wethouder Floris Voorink en Richard Kaper, hoofd sportparticipatie bij NOC*NSF, ondertekenen de Verenigingsondersteuning voor de stad Hilversum op het monumentale Gemeentelijk Sportpark.

Hein Veerman (NOC*NSF).

De poster voor het Long Course Weekend.

Wethouder Floris Voorink.

“De gemeente wil graag helpen maar heeft niet de mankracht of de noodzakelijke kennis”

– Floris Voorink

Verenigingsondersteuning

Sportbonden en NOC*NSF werken via het project ‘Verenigingsondersteuning’ al jarenlang aan de versterking van sportclubs in het land, zegt Hein Veerman, manager bij de sportkoepel. “De laatste tijd vinden we de gemeenten steeds vaker aan onze zijde, aangezien zij het belang van een bloeiend verenigingsleven onderkennen met het oog op de leefbaarheid, gezondheidswaarden en de sociale cohesie. Lokale overheden en sportbonden weten elkaar op dit terrein steeds beter te vinden. Daarvoor hebben we via een partnership met de Rabobank Verenigingsondersteuning ontwikkeld.”

Extra stap

Hilversum besteedde al langere tijd aandacht aan de versterking van de lokale clubs, maar het college van B&W wilde nog een extra stap maken, merkte Veerman. “Op zoek naar de beste middelen heeft Hilversum als eerste gemeente bij ons aangeklopt om te kijken wat de Verenigingsondersteuning haar te bieden had. We gaan samen met de gemeente op zoek naar sportverenigingen binnen de stadsgrenzen met een wens om via de ondersteuning tot meer zelfredzaamheid en meer maatschappelijke betrokkenheid te komen. Vervolgens ontwikkelen we na een intakegesprek een ondersteuningstraject op maat, waarbij we de meest geschikte adviseur matchen met de vraag van de club. Daarvoor hebben sportbonden en NOC*NSF

een ‘sportprofessionalsnetwerk’ van een paar honderd deskundigen samengesteld waar we uit kunnen putten.”

Strategische allianties

Een uitkomst voor de Hilversumse wethouder. “Daar vonden we elkaar heel snel in”, zegt Voorink. “Via NOC*NSF heb ik zo meteen ook alle andere bonden aan boord. Zij hebben allemaal hun eigen programma’s ontwikkeld om hun leden en verenigingen te helpen met allerlei vraagstukken. Vaak zijn deze bonden strategische allianties aangegaan met partners in het bedrijfsleven, die adviesdiensten leveren, zoals accountants, juristen, fiscalisten, noem maar op. Die kennis willen we in Hilversum met elkaar delen. Dit idee hebben we met de lokale verenigingen besproken, wat voor voldoende draagvlak heeft gezorgd om een samenwerkingsovereenkomst met NOC*NSF af te sluiten. Begin juli kwamen vijftig clubbestuurders naar een informatie- en inspiratieavond met de sportkoepel en diverse sportbonden om met elkaar in gesprek te gaan over de ambities en de uitdagingen in de toekomst. Met die achtergrond konden de verenigingen de eerste hulpvragen formuleren, die ze voor het begin van de herfst moesten indienen.”

Nieuwe dimensie

Diverse vertegenwoordigers van sportbonden bezochten de Hilversumse inspiratieavond op 4 juli, waaronder Marc Wolfertz, accountmana-

Sv Olympia '25 is een van de deelnemers aan de Verenigingsondersteuning.

ger van de stad Utrecht en Het Gooi bij tennisbond KNLTB. “Verenigingsondersteuning op juridische zaken en accommodatie is voor de meeste sportbonden niets nieuws, maar in dit project met de gemeente Hilversum krijgt het een nieuwe dimensie”, meent hij. “In deze aanpak heeft de gemeente een stap teruggezet door niet direct allerlei projecten en programma’s te lanceren, maar eerst in gesprek te gaan met de sportverenigingen met de vraag waar hun behoeften liggen. We waren met diverse andere bonden aanwezig op de inspiratieavond, zodat we samen met de clubs een inventarisatie konden maken van de uitdagingen. Die methode, om eerst te kijken wat er speelt, spreekt de tennisbond heel erg aan. Het is heel goed om lokaal de samen-

werking te zoeken via de buurtsportcoach, de gemeente, de bonden en de verenigingen. Als dat slaagt, kan sport een mooie invulling geven aan diverse maatschappelijke trends.”

Financiële tegemoetkoming

“Tennis kan daar zeker een belangrijke rol in vervullen, aangezien je dat op latere leeftijd nog prima kunt spelen”, vervolgt Wolfertz. “Ouderen blijven daardoor in beweging. Voor verenigingen is het vaak interessant om de banen overdag te vullen, zodat een park ook dan gezellig is. Tachtig procent van de tennisclubs is eigenaar van de eigen accommodatie, waardoor ze van oudsher niet veel contact hadden met de overheid. Door de

teruglopende ledenaantallen en de roep om duurzame sportcomplexen, staan zij tegenwoordig juist weer vaker bij de gemeente op de stoep. In dit geval biedt het Sportakkoord mogelijkheden voor bijvoorbeeld een financiële tegemoetkoming bij het faciliteren van bijeenkomsten voor niet-leden op hun banen, zoals een groep ouderen. De bond stimuleert de partnerships tussen clubs, gemeente en buurtsportcoaches. Daarbij kan de KNLTB voor rackets en ballen zorgen en contacten leggen met beschikbare tennistrainers. Meestal regelen we dat via de buurtsportcoaches. In Hilversum kan ik door het Sportakkoord snel schakelen met de verenigingen en de gemeente. Dat werkt heel goed.”

“Sport kan een mooie invulling geven aan diverse maatschappelijke trends”

– Marc Wolfertz

“De coaches vormen samen één team met dezelfde missie”

– Reineke Boonhof

Nieuwe leden

Wethouder Voorink inventariseert dit jaar de binnengekomen hulpvragen. “Die variëren van een tekort aan jeugdleden of accommodatievragen tot leden- en sponsorwerving. Typisch thema’s om voor te leggen aan NOC*NSF, waarna we mogelijk een masterclass Sponsoring met een deskundige kunnen beleggen of maatwerk aanbieden aan een club voor individuele begeleiding. Daar hebben we nu de middelen voor. Daarnaast biedt de ‘Brede Regeling Combinatiefuncties’ ons de ruimte om meer buurtsportcoaches aan te stellen. Zij gaan zich niet met ledenwerving bemoeien, maar krijgen wel toegang tot de clubaccommodaties waar overdag niet veel te doen is. De verenigingen willen maatschappelijke functies daarmee uitbreiden, terwijl ze de inkomsten goed kunnen gebruiken. Als je dan kijkt naar de mogelijkheden, dan denk ik bijvoorbeeld aan een activiteit met scholieren of een groep ouderen op het complex van een sportclub. Daarmee kan een doelgroep op het terrein komen die deze stap individueel niet snel zou maken. Als zij enthousiast raken over de beoefende sport, zou dat de club wellicht nieuwe leden kunnen opleveren. Zulke activiteiten kun je niet van de bestuursleden verwachten, die al zoveel taken binnen de vereniging moeten uitvoeren. De grote clubs hebben misschien een professional in dienst, die zo’n programma kan uitvoeren, maar voor de kleintjes is dat geen optie. Veel sportverenigingen in Hilversum waren graag bereid om activiteiten met ouderen te organiseren, maar hadden meestal onvoldoende mankracht in huis.”

Scholenconcert
in Beesel.

Versterking clubs

In Hilversum zou die rol inderdaad heel goed in handen van een buurtsportcoach kunnen komen, denkt NOC*NSF-manager Hein Veerman. “De gemeente heeft al vroeg ingehaakt op het Sportakkoord, als een van de tientallen voorlopers in Nederland, waarbij ze direct de verbinding wil maken tussen het Sportakkoord en de Verenigingsondersteuning. Als derde component komen de buurtsportcoaches om de hoek. Die begrijpen de maatschappelijke infrastructuur in de stad en hebben veel contacten binnen de clubs. Zo kun je extra toegevoegde waarde geven aan een project. Ik heb gemerkt dat ze in Hilversum heel goed zijn in het vinden van de juiste mensen. De komst van de buurtsportcoaches heeft in veel gemeenten veel bijgedragen aan de toename van sporten en bewegen, en steeds meer ook aan de versterking van de clubs. Zoals Hilversum het nu invult door het combineren van het Sportakkoord, de Verenigingsondersteuning en

buurtsportcoaches, blijkt dat deze drie componenten elkaar enorm kunnen versterken.”

Met open armen ontvangen

In het verleden kwam het volgens Veerman voor dat een buurtsportcoach bijvoorbeeld een activiteit organiseerde in de wijk, waarbij een nabijgelegen club zich gepasseerd voelde en dit zelfs als concurrentie kon zien vanuit de gemeente. “In Hilversum zou dat nu niet meer voor hoeven te komen, omdat de buurtsportcoach weet dat een bijpassende sportvereniging haar accommodatie graag ter beschikking wil stellen op een rustig moment. Zo kunnen clubs hun maatschappelijke rol vergroten, misschien nieuwe leden vinden en wat extra’s verdienen. Daarnaast is het werk van de buurtsportcoach makkelijker als hij weet waar ze hem met open armen ontvangen. Zoals ik het nu zie, kan Hilversum uitgroeien tot een van de showcases in ons land.” ■

In Beesel gaan sport en cultuur hand in hand

De Blits! is de naam van een nieuw project rondom beeldende kunst op de vier basisscholen in de gemeente Beesel, waarbij een kunstwerk van een regionale kunstenaar een aantal weken op een centrale plek in het schoolgebouw logeert. Dit voorjaar stond het doek 'In het Rood Rijden' van de Swalmense schilder Cris Vries met daarop wielrenner, en Limburger, Tom Dumoulin, centraal. Het fungeerde als kapstok om een reguliere les op een originele manier te benaderen, maar was bovendien de link naar de LCW Kids Sportdag.

Kwaliteitsimpuls

Zo gaan in Beesel kunst, cultuur en sport hand in hand. "De gemeente wil een kwaliteitsimpuls geven voor een brede ontwikkeling van kinderen", legt Alex Peeters, beleidsmedewerker cultuur, uit. "We zien dit als aanvullend en ondersteunend op alle inzet die het onderwijs zelf al levert. Wij zijn er van overtuigd dat jongeren hun interesses en mogelijkheden beter ontwikkelen door in aanraking te komen met allerlei vormen van sport, kunst, cultuur en erfgoed. Verder vinden

we het belangrijk dat iedereen mee kan doen in een gezonde omgeving en samenleving. Sport, kunst, cultuur, erfgoed en muziek kunnen daar een mooie bijdrage aan leveren."

Dezelfde missie

Hiervoor heeft de gemeente Beesel een sportconsulent en een cultuur- en muziekcoach aangesteld, voegt Reineke Boonhof, beleidsmedewerker welzijn, toe. "Deze coaches zijn voornamelijk tijdens schooltijd actief. Daarmee kunnen ze ieder op hun eigen vakgebied alle kinderen bereiken. In samenwerking met verenigingen en lokale aanbieders zorgen zij voor een verrijking van de lessen als aanvulling op de docent. De coaches vormen samen één team met dezelfde missie. Ze dragen bij aan de ontwikkeling van kinderen, brengen sport, kunst, cultuur en erfgoed dichterbij de doelgroep, stimuleren jongeren hun talent te ontdekken en zetten in op ontmoeting en plezier."

Bloeiend verenigingsleven

Ook op andere gebieden verrijken sport en cultuur elkaar in de gemeente, zoals via de Talentour XL, een naschoolse

markt met een breed sport- en cultuuraanbod en bij een evenement als Long Course Weekend. "Deze driedaagse triatlonachtige wedstrijd is gekoppeld aan de eerste editie van het project De Blits!", legt Peeters uit. "De deelnemende leerlingen hebben samen met een regionale kunstenaar en de cultuurcoach de poster voor het Long Course Weekend ontworpen."

Verder werken de coaches aan het versterken van het lokale sportieve en culturele veld, aangezien de verenigingen een belangrijke voorwaarde voor de leefbaarheid binnen de kernen van Beesel zijn. Gelukkig kent de gemeente – dankzij de inzet van heel veel vrijwilligers – een gezond en bloeiend verenigingsleven. Boonhof: "Wij ondersteunen de vrijwilligers in de vraagstukken die zij tegenkomen. Voor een deel overlappen de vragen binnen sport- en cultuurverenigingen elkaar. Hierin weten de coaches elkaar dan ook te vinden."

Dwarsverbanden

Daarnaast werken de verenigingen, de professionals en de organisaties samen aan een veilig verenigingsklimaat en doen ze mee aan de landelijke

campagne Rookvrije Generatie. Voor kunst, cultuur en erfgoed is ook een duidelijke verbinding met het regionale programma Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK) 'Lokaal C', dat in Noord-Limburg wordt gecoördineerd door het Kunstencentrum Venlo voor alle gemeenten in de regio. Alle redenen voor de coaches om samen te werken in een team. Dit doen ze vooral op locatie. "Wekelijks zijn zij samen te vinden op steeds een andere school in onze gemeente, zodat ze direct te benaderen zijn door het onderwijs. Sinds een aantal maanden sluiten de JOGG-regisseur en de buurtsportcoach volwassen/ouderen aan bij het team. Ik denk dan bijvoorbeeld aan projecten als 'Dementievriendelijk Beesel', de promotie van de rookvrije generatie of aan COOL, een interventie voor mensen met overgewicht. Ook daar zijn meer dan voldoende dwarsverbanden te leggen, omdat zowel de regisseur als de buurtsportcoach contacten onderhouden met lokale sportverenigingen en het onderwijs", besluit Boonhof.